

აფხაზეთმა მთსკოვიდან თბილისისკენ მოძრაობა დაიწყო

„ამ დღეებში ერთი ჩემი მეგობარი ჩამოვიდა აფხაზეთიდან და ჩამოიტანა არა დაუვიწყარი შთაბეჭდილებები ან საკურორტო სუვენირები წარწერით „აფხაზეთი“, არამედ

აღმაშფოთებელი პროგნოზი – ჩვენ ვკარგავთ აფხაზეთის“ – ასე იწყება სტატია, რომელიც svpressa.ru -მ საკუთარ გვერდზე გამოაქვეყნა.

ერთი შეხედვით, დაუჭერებდად ჟღერს, თუმცა სამწუხაროდ სინამდვილეში ასეა. მიზეზები: პიროვნური და ეროვნური, გარე და შიდა, ემატება ერთმანეთს, და აძლიერებს ისედაც რთულ ვითარებას, რომელიშიც აღმოჩნდა რესპუბლიკა.

მთავარი მიზეზი, რა თქმა უნდა, ეკონომიკაა. დღეს აფხაზეთს მწვავედ აკრია ფური, რომელიც არ ყოფნის არც ყოველდღიურ ცხოვრებაზე, და არც განვითარებაზე. ყოფით ღონებზე ამას ადასტურებს ფაქტობრივად ცარიელი ყავახანები, ფაცხები და რესტორნები ზღვის სანაპიროზე. იქ, სადაც ერთ დროს ჩქეფდა სიცოცხლე და იმართებოდა ხმაურიანი წვეურებები – დღეს ქარი უბერავს აფხაზეთის ცარიელ ჯიბეებში.

ვიცი, რომ ბევრს გაუჩნდება ამის მარტივი ახსნა – აფხაზეთს არ უყვართ შრომა, და ამიტომაც აღმოჩნდბენ ამ სიტუაციაში – ისე, თითქოს მეგობერ საქართველოში ან რუსეთში ადამიანები თავს იკრავდნენ დაულაღავი მუშაობით...

სინამდვილეში კი, ყველაფერი ბევრად უფრო რთულია.

რა დასამადა, და აფხაზეთი ძალიან დამოკიდებულია რუსეთის ფინანსურ დახმარებაზე. ეს ობიექტური მოცემულობაა. ჯერ-ერთი, ომის შედეგად აფხაზეთი ძალიან დაზარადა – დაინგრა მთელი ინფრასტრუქტურა, თითქმის ყველა ქარხანა, ბევრი სასტუმრო თუ სანატორია, ამის გარდა – საცხოვრებელი ფონდი, გზები, ხიდები, და ა.შ.

რესპუბლიკის პრეზიდენტის რაუდ ხაჯიმბას თქმით, ომით მიყენებული ზარალი შეადგენს თითქმის 100 მლრდ. ლარს.

მეორე პრობლემა ისაა, რომ აფხაზეთი არაა აღიარებული მსოფლიოს მიერ როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფო, ამიტომაც არავინ არ რისკავს იქ ინვესტიციების ჩადებას.

წინა პრეზიდენტებს – სერგეი ბაგაფშის და ადექსანდრე ანქვაბს ასე ძალიან არ უჭირდათ – მათი მმართველობა დაემთავა რუსეთში ყველაზე უხვ წიგებს, როდესაც ოფიციალური სოხუმი ყოველ წელს იღებდა მისკოვისგან 5 მლრდ. რუბლს. ამის გარდა რესპუბლიკა მდიდრდებოდა რუსი ტურისტების ნაკადის, სოჩის ოლიმპიადისთვის სამშენებლო მასალის მოწოდების, და აფხაზეთის ტერიტორიაზე რუსული სამხედრო ბაზების მშენებლობის ხარჯზე.

2014 წლის შემდეგ სიტუაცია მკვეთრად შეიცვალა. იმის მუხედავად, რომ პუტინმა და ხაჯიმბამ მოაწერეს ხელი შეთანხმებას სტრატეგიული მოკავშირეობის თაობაზე, რომელიც თითქოს და აძრევს აფხაზეთის

სოციალური-ეკონომიკური სტანდარტების ამაღლების გარანტიას, მისი დიდი ნაწილი დარჩა ქალაქში.

მაგარიტად, 2016 წელს იგეგმებოდა აფხაზეთისთვის 8 მლრდ. რუბლის გამოყოფა, შემდეგ ეს ციფრი შემცირდა 4 მლრდ. -მდე, თუმცა ამ ფურის დიდი ნაწილი აფხაზეთმა ვერ მიიღეს.

ამის გარდა, იგივე 2016 წელს რესპუბლიკას უნდა მიეღო საინვესტიციო პროგრამის ფარგლებში 3,7 მლრდ. რუბლი, თუმცა, რეალურად მიიღო მხოლოდ 180 მლნ.6 წლის მანძილზე, ბაგაფშის და ანქვანის პერიოდში აფხაზეთმა ჯამურად მიიღო რუსეთის ბიუჯეტიდან 32 მლრდ. რუბლი, რომ არაფერი ვთქვათ ტურისტულ შემოსავლებზე. ამავე დროს ხაჭიმბას აფხაზეთმა განვიდრი 3 წლის მანძილზე მიიღო მხოლოდ 5 მლრდ.

ამას დაემატა ისიც, რომ სამშენებლო ბუმიც დამთარდა, ხორი რუსეთის შემადგენლობაში ყირიმის აღმორჩენამ მკვეთრად შეამცირა რუსი დამსვენებლების რაოდენობა აფხაზეთში. პარადეურად, დაიწყო აფხაზეთის საბანაკო სისტემის რევიზია, რომედმაც ცხადყო რომ რესპუბლიკაში არაა ფური – ორმა წინამორბედმა პრეზიდენტმა გაიტანებს რესპუბლიკის გარეთ დიდი თანხები.

რაურ ხაჭიმბამ ამ სიტუაციაში გამოავრინა გარკვეური აქტიურობა და ფინანსებში ედემენტარური წესრიგის დამყარებით მოახერხა აფხაზეთის საკუთარი შემოსავლების გაზრდა 2-დან 5 მლრდ. რუბლამდე.

თუმცა, ამ პატარა ეკონომიკური საოცრებისგან ხერი ნურის ტორია.

არის ერთი გარე ფაქტორიც – საქართველოს სისტემატური მუშაობა აფხაზეთის, ასე ვთქვათ, მორჯურებაზე. თანაც, თბირისს არ სჭიდრება ვერსიპედის გამოგონება, ის მუშაობს რუსეთის ნაბიჯების საპირისპიროდ – რუსები არ უშვენებ საკუთარ ქვეყანაში აფხაზეთის სასოფრი-სამეურნეო პროდუქციას. საქართველო აცხადებს რომ მზადაა იყიდოს ყვედაფერი რასაც მას შესთავაზებენ აფხაზი მენარმწეები.

რუსეთის არა აქვს ფური აფხაზი მენარმწეების მხარდასაჭერად. საქართველო სთავაზობს ნებისმიერ აფხაზს კრედიტს 5 მლნ. რუბლის ოდენობით იმ შეთხვევაში, თუ ის შექმნის კომპანიას საქართველოს 2 მოქალაქესთან ერთად.

ოფიციალური თბილისის ყველაზე გენიალური სვლაა – ჯანდაცვის პროგრამა, რომელიც ითავდისწინებს სრულიად უფასო სამედიცინო მომსახურებას აფხაზეთისთვის საქართველოს საუკეთესო კლინიკებში.

აფხაზებს აშფოთებს რეგულარული ქართულ-ამერიკული სამხედრო სწავლებები – ვის წინააღმდეგაა ის მიმართული? როგორც ჩანს მიდის ადგილობრივი ჯარის მზადება აფხაზეთის ძარისმიერი დაბრუნებისთვის. ამიტომაც რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრო აფასებს ამგვარ სწავლებებს, როგორც კავკასიის რეგიონში პოლიტიკური სიტუაციის შეგნებური დესტაბილიზაციის მცდელობას.

რისი გავლენა შეიძლება შექმნიდ ვითარებაში? პასუხი ცადსახაა – თუ მოსკოვს არ შეუძლია აფხაზეთისთვის სერიოზული ინვესტიციების შეთავაზება, ის მაინც უნდა გააკეთოს, რომ გახსნას საკუთარი ბაზარი აფხაზური პროდუქციისთვის.

აფხაზებს შეუძლიათ ბერვი რამის შეთავაზება – აქაური წყარი საოცრად სუფთა და სასარგებლოა, თანაც მას უკვე დიდი ხანია ასხამენ ბოთლებში. ხირი და კენრვა – ეკოლოგიურად სუფთაა, და ძარიან ადვილია აფხაზეთში უნიკალური ჯემების და მურაბების წარმოების გახსნა.

რაურ ხაჯიშა საუბრობს ბევრად მასშტაბურ გეგმებზე. თუმცა, აფხაზების ყველაზე მშვენიერი და თამამი ოცნებები იმსხრევა საინვესტიციო ინტერესის არარსებობის გამო. რუსეთი აშკარად კარგავს ინტერესს „აფხაზური პროექტისადმი“...

ამოტომაც ადამიანები აფხაზეთში დღეს არიან გაბრაზებულები – უფურობის და უიმედობის გამო.

და იცით რას დაპარაკობენ აფხაზები ერთმანეთში? „ჩვენ მაინც უნდა მივყვოდით ვიღაცას, ვარიანტი კი მხოლოდ ორია – რუსებს ან ქართველებს და ამერიკელებს. როგორც ჩანს, მოსკოვს ჩვენ არ ვაინტერესებთ, ამერიკელები კი – რუსების ჯინაზე – მზად არიან ჩაღონ აფხაზეთში ნებისმიერი თანხა, თუნდაც 60 მლრდ.“

მაშ ასე, რა გვიჭირავს ხერში? საქართველო ამერიკელების დახმარებით საკმაოდ ოსტატურად მუშაობს – ნათლად აჩვენებს აფხაზებს რომ არანაირ კომპრომისზე არ წავა, ამავე დროს კი ატარებს ურჩი ერის მორჯულების პოლიტიკას.

აფხაზების თითქმის ნახევარმა მიიღო სამედიცინო დახმარება საქართველოში, და ეს ნიშნავს იმას, რომ მათთვის გაცილებით უფრო ძნელია დაინახონ საქართველოში მტერი. ამიტომაც, რამე რომ მოხდეს, ეს ადამიანები კარგად დაფიქრდებიან, სანამ აიღებენ ხერში იარაღს.

ეს კი ნიშნავს, რომ მცირედით, თუნდაც 1 მილიმეტრით, აფხაზეთი დაუახლოვდა საქართველოს და დაიწო მოძრაობა მოსკოვიდან თბილისისკენ.

მაშ რა ვქნათ, დავდროდოთ, სანამ ფსოუზე აფრიადდება საქართველოს და ნატოს დროშები?

ვიქტორ სოკირკო, svpressa.ru

commercant.ge